

JUSTIITSMINISTEERIUM

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie 04.01.2024

Meie 19.01.2024

nr 1.2-2/4-1, SOM/24-
0014/-1K
nr 8-2/138

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kooskõlastamine

Austatud minister

Sotsiaalministeerium on saatnud Justiitsministeeriumile kooskõlastamiseks tervishoiuteenuse korraldamise seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (*eelnõu*). Justiitsministeerium kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega.

- 1. EL õiguse ja riigisisesed küsimused** – juhime tähelepanu, et Euroopa Liidu (*EL*) õigusega seotud eelnõusse ei kavandata riigisisesest vajadusest lähtuvaid norme ning seda ka vastupidi. See võib hakata takistama või pikendama EL õiguse ülevõtmist. Lähtudes eelnevast tuleks eelnõust jätta välja EL õiguse rakendamiseks ette nähtud muudatused ning koondada need muudatused eraldi eelnõuks, millele on lisatud ka vastavustabel.
- 2. Eelnõu § 11 p 10** – tubakaseaduse § 10⁴ muudatusega kehtestatakse tasud, mida tuleb teate esitajal maksta teates esitatud andmete hindamise eest Terviseametile. Eelnõust ega seletuskirjast ei nähtu, millise tasuga on siin tegemist. Sama muudatuspunktiga kehtestatavas lõikes 1 on tasuks selgelt riigilõiv, kuid lõigetes 2 ja 3 on ette nähtud Terviseametile makstav tasu. Põhiseaduse §-s 113 on avalik-õiguslike tasudena nimetatud maksud, koormised, trahvid, lõivud ja sundkindlustuse maksed. Neid mõisteid tuleb tõlgendada võimalikult laialt, nii et see hõlmaks kõiki avalik-õiguslikke tasusid (RKÜKo 22.12.2000, 3-4-1-10-00). Riigi kehtestatud mis tahes avalik-õiguslik tasu on alati sobitatav mõne PS §-s 113 sisalduva termini alla ning allub seetõttu seadusereservatsiooni klauslile¹. Palume seletuskirjas välja tuua, millist liiki tasuga on tegemist PS § 113 mõttes ning põhjendada, miks laekub nimetatud tasu otse Terviseametile ning miks ei ole siinkohal kehtestatud riigilõivu nagu lõikes 1.
- 3. Eelnõu § 12 p 1** – vereseaduse § 18 muudatusega antakse referentsteenuse osutamise korraldamine Sotsiaalministeeriumilt üle Tervisekassale. Seletuskirjas on selgitatud, et seaduses funktsiooni üleandmine ühelt asutuselt teisele ei mõjuta olemasoleva halduslepingu kehtivust, st üle lähevad ka kõik funktsiooni täitmisega seotud õigused ja kohustused, sh lepingud. Kuigi riigihangete seadus sellist lepingu muutmise alust otsesõnu ei sätesta, on riigiülesest leitud, et selline üleandmine on lubatud. Seadusemuudatuse jõustumisel sõlmivad Sotsiaalministeerium ja Tervisekassa lepingu üleandmise kokkuleppe. Eelnõust ega seletuskirjast ei ole aga võimalik aru saada, kuidas ja millisel alusel selline lepingu üleminek toimub, st kuidas muutub Sotsiaalministeeriumi ja verekeskuse vahelises lepingus üks lepingupool. Palume seletuskirjas esitada üksikasjalik selgitus, millisel alusel ja kuidas toimub lepingu üleminek valitsusasutuselt avalik-õiguslikule juriidilisele isikule.
- 4. Mõju** – seletuskirjas ei ole hinnatud mõju kõikidele seaduse muudatustele. Palume hinnata ka mõju, mis kaasneb riigilõivuseaduse muudatustega, mille kohaselt kehtestatakse riigilõivud nii iseseisvalt füsioteraapia, logopeedilise ravi ja psühholoogilise ravi osutamise tegevusloa taotlemisel kui ka riigilõivud tubakatoote ja tubakatootega seonduvast tootest teavitamise korral.

¹ www.põhiseadus.ee, § 113, komm 10

Lisaks eelnevale on meie hinnangul muudatuse nr 2 (perearsti konkursi luhtumisel nimistu asendamise perioodi pikendamine ning ajutiseks asendajaks lisaks tervisekeskusele järgmise valikuna perearstiabi osutava juriidilise isiku lubamine) mõju hinnatud liiga üldsõnaliselt, arvestamata mõju hindamise metoodika kriteeriume nagu sihtrühma suurus, mõju ulatus, selle avaldumise sagedus ja ebasoovitavate mõjude esinemise risk². Juhime ka tähelepanu, et kõnesolevale muudatusele on kavandatud 2029. a ka järelhindamine. Sisulise järelhindamise eelduseks on juba lahenduse väljatöötamise käigus koostatud mõjuanalüüs, sh mõõdetavate eesmärkide seadmine ja selleks vajalike andmete väljaselgitamine. Olemuselt sarnaneb plaanitav muudatus ka n-ö katsetamisega, mistõttu soovitame juhtprojekti läbiviimisel ja järelhindamisel tugineda Riigikantselei koostatud avaliku sektori katsetamise juhendile³ ning tutvuda katsetamise raamistikuga⁴. Palume eelnõu seletuskirjas muudatuse mõjuanalüüsi vastavalt sellele täiendada.

5. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse relemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiitsministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kalle Laanet
minister

Lisa: Eelnõu ja seletuskirja failid Justiitsministeeriumi märkustega.

Helen Uustalu, 53 345 676, helen.uustalu@just.ee
Monika Tappo
Birgit Hermann

² <https://www.riigikantselei.ee/media/1036/download>

³ <https://katsetamine.riigikantselei.ee/>

⁴ <https://riigikantselei.ee/media/2007/download>